

Házasságkötési szándék bejelentése

Az ügyintézéshez szükséges okmányok, nyomtatványok:

- a házasulandók érvényes személyazonosító igazolványa (vagy más személy azonosításra szolgáló okirat)
- a házasulandók személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági bizonyítványa (lakcímkártya)
- a házasulandók születési anyakönyvi kivonata, ha rendelkezésre áll
- a házasulandók családi állapot igazolása (elvált családi állapot esetén a házasságot felbontó jogerős bírósági ítélet, vagy házassági anyakönyvi kivonat, melynek megjegyzés rovatában szerepel a válás ténye; özvegy családi állapot esetén a volt házastárs halotti anyakönyvi kivonata)

Ügyintézés díja:

Az egyes anyakönyvi események engedélyezésének szabályairól, valamint az azokért fizetendő térítési díjakról szóló 16/2011. (IX. 30.) Rétság Város Önkormányzata képviselő-testületének önkormányzati rendeletében meghatározott esetekben és összegben.

Leírás:

Házasság a jogszabályoknak megfelelően akkor jön létre, ha az együttesen jelenlevő házasulók az anyakönyvezető és két tanú előtt személyesen kijelentik, hogy egymással házasságot kötnek.

Bejelentkezés az anyakönyvvezetőnél

A magyar jog alapján a házasságkötés csak az anyakönyvezető előtt lehet érvényes, tehát az egyházi szertartás önmagában nem elegendő. Egy másik sarokpont, hogy hazánkban - a legtöbb ország gyakorlatával összhangban - csak különmeműek köthetnek házasságot.

Az azonos nemű személyek számára új jogintézményként a 2009. évi XXIX. törvény a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítését teszi lehetővé, amely alapján a bejegyzett élettársi kapcsolatban élők számára a házastársakéhoz hasonló jogokat és kötelezettségeket keletkeztet. A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének, megszűnésének feltételeiről, a kapcsolat joghatásairól külön ismertető szól.

A házasságkötés elhatározása után azon a településen dolgozó anyakönyvvezetőnél kell bejelenteni a házasságkötési szándékot, ahol a felek házasságot kívánnak kötni. A házasságkötés helyét ez a bejelentés fogja meghatározni. Ez alkalommal a jogszabályban meghatározott okiratokat is magukkal kell vinniük, és nyilatkozniuk kell

- arról, hogy legjobb tudomásuk szerint házasságkötésüknek nincs törvényi akadálya,
- születendő gyermekük családi nevééről,
- a vőlegénynek arról, hogy nem tud a menyasszony rendezetlen családi jogállású gyermekéről,

- illetve, ha van arról, hogy a gyermeket elismeri, vagy nem ismeri el magáénak.

A házasságkötési szándék bejelentéséről, a bemutatott okiratokról és egyéb nyilatkozatokról az anyakönyvvezető jegyzőkönyvet vesz fel. A nyilatkozatokat a menyasszonynak és a vőlegénynek személyesen, de időben nem feltétlenül együtt kell megtenni. Ebből a célból az anyakönyvvezetőt külön-külön is fel lehet keresni.

A bejelentkezés után az anyakönyvvezető csak jogszabályban meghatározott esetekben tagadhatja meg a közreműködését.

Magyar állampolgárok esetén mindkét fél részéről az alábbiak szükségesek:

- személyazonosságot és állampolgárságot igazoló érvényes okmány (személyi igazolvány vagy útlevelel)
- lakcímkártya
- születési anyakönyvi kivonat
- elvált, özvegy fél családi állapotát igazoló záradékolt házassági kivonata

Külföldi állampolgárral, vagy külföldi állampolgárok házasságkötési szándékának bejelentése előtt kérjük Önöket, hogy tájékozódjanak személyesen az Anyakönyvvezetőnél!

A házasságkötés akadályai

A házasságkötés akadályait olyan, jogszabály által meghatározott körülmények jelentik, amelyek fennállása esetén nem lehet érvényesen házasságot kötni, illetve a bíróság érvénytelenítheti a már megkötött frigyét.

A házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) rendelkezéseinek megfelelően érvénytelen a házasság, ha

- a házasulók valamelyikének korábbi házassága fennáll (ha a korábbi házasság megszűnik vagy azt érvénytelené nyilvánítják, az újabb házasság érvényessé válik) ;
- a házasulók meghatározott rokoni kapcsolatban állnak egymással, így nem köthetnek házasságot:
  - az egyenes ági rokonok (pl. apa és a leánygyermek),
  - a testvérek,
  - a testvér és a testvére vér szerinti leszármazója,
  - a házastárs és volt házastársa egyenes ági rokona, valamint
  - az örökbefogadó és az örökbefogadott ;
- a házasság megkötésekor valamelyik fél cselekvőképességet kizáró gondnokság alatt állt (a házasság érvényessé válik, ha a cselekvőképtelen fél azt a gondnokság alá helyezésének megszüntetése után - a házasság fennállása alatt - nem támadja meg);
- a házasság megkötésekor valamelyik fél a teljes cselekvőképtelenség állapotában volt, jóllehet ilyen hatályú gondnokság alatt nem állott (a házasság érvényessé válik, ha az a házastárs, akinek cselekvőképessége hiányzott, cselekvőképessé válása után a házasságot - fennállása alatt - helybenhagyja) ;
- a megkötésénél az anyakönyvvezető nem hivatalos minőségben járt el, vagy ha a házasulók a házasságkötésre irányuló kijelentésük megtételekor nem voltak együttesen jelen;
- valamelyik fél még nem töltötte be a 16. életévét;
- a 16-18. év közötti személy a gyámhivatal engedélye nélkül kötött házasságot.

Az anyakönyvvezető nem adhatja össze a házasulandókat, ha észleli valamelyik akadályt. Ha a házasságkötés után derül ki valamelyik érvénytelenségi ok, a házasságot csak akkor lehet érvénytelennek tekinteni, ha azt bírósági ítélet érvénytelennek nyilvánította.

Bizonyos házassági akadályokat azonban a házasságkötés előtt el lehet hárítani,

- ha valamelyik házasulandó 16. és 18. életév közötti, akkor a gyámhivatal előzetes engedélyét kell beszerezni;
- bármelyik fél lakóhelye szerint illetékes jegyző felmentést adhat a testvér vérszerinti leszármazójával kötendő házassági tilalom, illetve a házasulandó volt házastársa egyenes ági rokonával kötendő házassági akadály alól (erre egyébként a házasság fennállása alatt is sor kerülhet).

A nagykorú, de cselekvőképességet korlátozó gondnokság alatt álló személy önállóan tehet házasságkötési nyilatkozatot, és ehhez nem kell beszereznie a törvényes képviselője előzetes engedélyt vagy utólagos jóváhagyását sem.

Házasságkötés a gyámhivatal előzetes engedélyével

Ki kell emelnünk, hogy a kiskorúak közül a 16 évnél fiatalabbak semmilyen körülmény vagy engedély mellett nem köthetnek házasságot. Az, aki a házasságkötés időpontjában már betölti a 16. életévét a gyámhivatal előzetes engedélye alapján köthet házasságot. A kérelmet bármelyik házasulandó fél lakóhelye szerint illetékes járási gyámhivatalnál vagy az anyakönyvvezetőnél személyesen lehet előterjeszteni.

A beadványhoz csatolni kell

- a háziorvos arra vonatkozó igazolását, hogy a kiskorú gyermek a házasságkötéshez szükséges testi és értelmi fejlettséggel rendelkezik,
- a házasulandó felek jövedelemigazolását, amelyből megállapítható, hogy a 16. életévet betöltött házasuló, illetve a meg lévő vagy a 18. életévének elérése előtt születendő gyermekének megélhetése és lakhatása a házasságkötés után biztosítva van, továbbá
- a családvédelmi szolgálat tanácsadásán való részvételt tanúsító igazolást.

Az engedély megadásával kapcsolatos eljárásban első fokon bármelyik házasulandó fél lakóhelye szerint illetékes járási (fővárosi kerületi) gyámhivatal jár el, azonban az engedély megadásáról vagy megtagadásáról értesítik a másik gyámhivatalt is.

A házasulandó kérelméről a gyámhivatal a szülő (törvényes képviselő) és a házasulók meghallgatása után határoz. A meghallgatásnak ki kell terjednie azokra a körülményekre is, amelyek az engedély megadását indokolják, továbbá arra is, hogy nem áll-e fenn házassági akadály. A gyámhivatal minden esetben környezettanulmányt is készít.

A gyámhivatal a házasságkötésre az előzetes engedélyt akkor adja meg, ha a házasságkötés a kiskorú gyermek érdekét szolgálja, továbbá, ha a kiskorú

- az engedély megadása iránti kérelmet szabad akaratából, befolyásolástól mentesen nyújtotta be,
- megélhetése és lakhatása a házasságkötés után biztosított,
- meglévő, illetve a 18. évének elérése előtt születendő gyermekének gondozásához, neveléséhez szükséges feltételek biztosítottak,

- részt vett a családvédelmi szolgálat tanácsadásán
- a háziorvos igazolja, hogy a házasságkötéshez szükséges testi és értelmi fejlettséggel rendelkezik.

A házasságkötési engedély a gyámhivatali határozat jogerőre emelkedését követő 6 hónapig érvényes. Ez azt jelenti, hogy az engedély megszerzését követő hat hónapon belül meg kell tartani az esküvőt. A gyámhivatali eljárásban felmerülő költségeket az eljáró szerv viseli, tehát a kérelmezőnek sem illetéket, sem költségtérítést nem kell fizetnie.

Amennyiben a járási (fővárosi kerületi) gyámhivatal az engedély iránti kérelmet elutasította, a megyei szociális és gyámhivatalnál fellebbezésre van lehetőség. A fellebbezést, a határozatot hozó járási (fővárosi kerületi) gyámhivatalban kell benyújtani. A jogorvoslati igény érvényesítésére a határozat kézhezvételtől számított 15 napon belül van lehetőség.

A kiskorúak házasságkötésének joghatásai

Az a 16-18. év közötti, aki a gyámhivatal engedélyével házasságot kötött, megszerzi a nagykorúságot, vagyis cselekvőképes személynek minősül.

A házasságkötés nem jár a nagykorúság megszerzésével, ha a házasságot a bíróság cselekvőképesség hiánya, vagy a kiskorúság miatt szükséges gyámhatósági engedély hiánya miatt utóbb érvénytelennek nyilvánította. Nem érinti azonban a házasságkötéssel megszerzett nagykorúságot a házasság megszűnése. Tehát az a kiskorú, akinek érvényes házassága még 18. életévének betöltése előtt szűnt meg, továbbra is nagykorúnak minősül. A házasságkötést követően a már nagykorúnak minősülő személy maga köthet szerződést, és tehet jognyilatkozatot, tehát vagyonával is szabadon rendelkezhet.

A házasságkötés időpontja

Amennyiben az előző pontokban foglaltaknak eleget tettek, az anyakönyvvezető kitézi a házasságkötés időpontját, a házasságkötési szándék bejelentését követő 30 napon túli időpontra. Ennél hamarabb csak a jegyző felmentése esetén lehet házasságot kötni.

Ha valószínűsíthető, hogy a házasulók bármelyike előreláthatólag rövid időn belül meghal, a házasulók nyilatkozata a házasságkötés összes törvényes feltételeinek

igazolását pótolja, és a házasság a bejelentés után nyomban megköthető, tehát nincs 30 napos korlátozás.

A házasságkötés

A házasságkötés nyilvánosan, két tanú jelenlétében történik, olyan helyszínen, amelyet az anyakönyvvezető megfelelőnek tart (egyre divatosabb a parkokban, éttermekben és egyéb, a polgármesteri hivatal épületén kívüli helyeken lebonyolított egybekelés). A házasulandóknak a házassági nyilatkozat megtételekor azonos helyiségben, ugyanazon anyakönyvvezető előtt és egy időben kell jelen lenniük, ha bármelyik feltétel nem teljesül, a házasság érvénytelen.

Az anyakönyvvezető a házasságkötést a házassági anyakönyvbe bejegyzi, illetve házassági anyakönyvi kivonatot állít ki, amelyet a házastársak közvetlenül a házasságkötés után megkapnak.